

Matematika

III qism

1

$$2+1=?$$

I.V. Repyova

Matematika

1- sinf

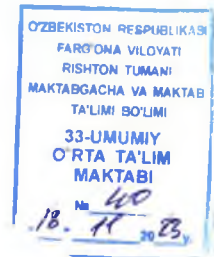
III qism

Umumiy o'рта ta'lim maktablari uchun darslik

Ta'limni rivojlantirish markazi huzuridagi Aniq fanlar bo'yicha ilmiy-metodik kengash tomonidan tavsiya etilgan

Toshkent – 2023

UO'K 51(075.3)
KBK 22.1ya72
R 42

I. V. Repyova
Matematika. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 1-sinfi uchun darslik, 3-qism / I. V. Repyova, Y. V. Zemlina. – Toshkent: "Novda Edutainment", 2023. – 80 b.

Taqrizchilar:

- N. M. Usmanova** – MMTV tasarrufidagi PMTIDUM ning oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- O. Sh. Yevstafyeva** – MMTV tasarrufidagi PMTIDUM ning 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- M. M. Umarova** – Toshkent shahar 222-umumiy o'rta ta'lim maktabining 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- M. I. Xujayeva** – Toshkent shahar 142-umumiy o'rta ta'lim maktabining 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Shartli belgilar:

– qalam bilan ishlash uchun topshiriq;

– yozma bajarish uchun topshiriq;

– og'zaki bajarish uchun topshiriq;

– juft bo'lib ishlash;

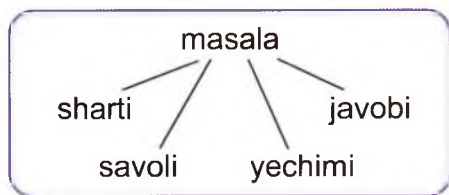
– o'ylang!

Matematika – bu nima?

Salom! Darslikning uchinchi qismida biz matematikaning asosiy tushunchasi: masalalar bilan tanishamiz. Masalalar turlarini farqlashni va ularga doir ifodalar tuzishni o'rganamiz. Biz mantiqiy masalalar bilan tanishamiz va bunday masalalar kundalik hayotimizda qarorlar qabul qilishimizda qanday yordam berishini tushunib yetamiz.

75. Masalaning tarkibi

2	7	6
		1
4		

Masala bu — shartga va savolga ega bo'lgan matn.

Masala sharti bu — masalani yechish uchun berilgan ma'lumotlar.

Masala savoli bu — topish kerak bo'lgan ko'rsatma.

Masalaning yechimi bu — masalaning sharti bo'yicha savolga javob topish uchun tuzilgan matematik ifoda.

1. Masala tuzing. Savolga javob bering.

Bor edi
24

Keltirildi
12

Bo'ldi
?

2. Masalaning sharti va unga mos kelgan savolni birlashtiring.

Maktabda 33 ta katta va 22 ta kichik xona bor.

O'g'il bolalar qiz bolalardan nechta ko'p?

Sinfda 12 nafar qiz bola va 23 nafar o'g'il bola bor.

Likopchada nechta nok bor?

Likopchada 12 ta olma va olmalardan 7 ta kam nok bor.

Maktabda hammasi bo'lib nechta xona bor?

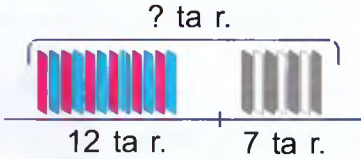
3. Sinfdoshingiz bilan musobaqalashing. Sonli zanjirnikim tezroq to'ldiradi?

4. Masalaning yechimini bilib oling.

O'qituvchi darsga 12 ta rangli va 7 ta oq-qora rasm tayyorladi. O'qituvchi darsga nechta rasm tayyorlagan?

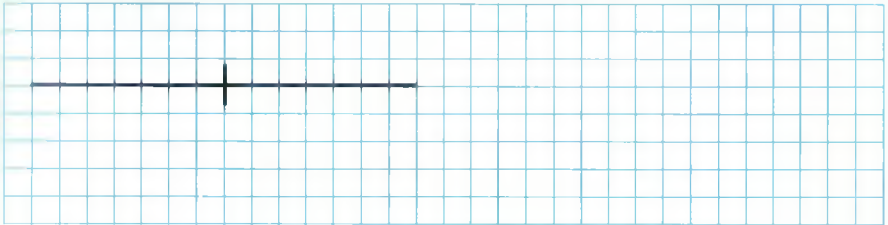

$12 + 7 = 19$ (rasm)
Javob. 19 ta rasm

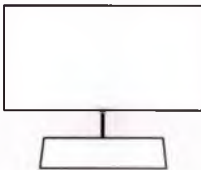

5. 4- masala modeliga muvofiq masalani yeching.

O'quvchilar 4 ta masala va 12 ta misol yechdilar. Ular hammasi bo'lib nechta topshiriq bajardilar?

6. Qalamni qog'ozdan uzmagan va chiziqlar ustidan ikki marta yurmagan holda shaklning ustidan chizib chiqing.

7. So'zni taxmin qiling.
Bu nima?

U $26 + 31$ T $68 - 31$
B $45 + 54$ K $96 - 54$
N $73 + 14$ O $86 - 32$

87	54	57	37	99	57	42

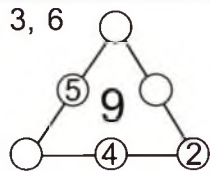
76. Masalani yechish algoritmi

Masalani yechish rejasi:

1. Ma'lumotlarni tanlang
2. Savolni aniqlang
3. Ifoda tuzing

1, 3, 6

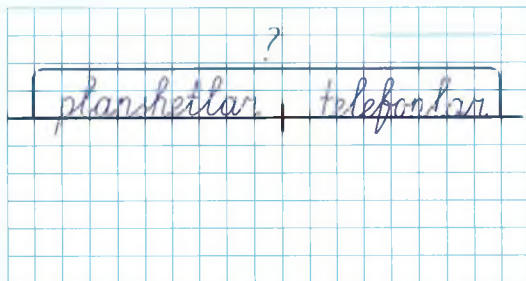
Isgalغان masalani yechish uchun reja tuzib olinadi.

1. Masalani yeching.

Hammasi ?

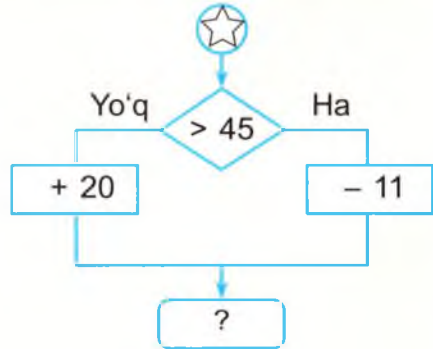
2. So'zni toping. Bu so'z masalani yechishdagi amallar ketma-ketligini anglatadi.

A	$49 + (11 + 9)$	M	$60 + (56 - 16)$
G	$37 - (45 - 22)$	O	$96 - (64 + 22)$
I	$56 + (32 - 11)$	R	$32 + (33 + 31)$
L	$85 + (86 - 74)$	T	$21 + (78 - 34)$

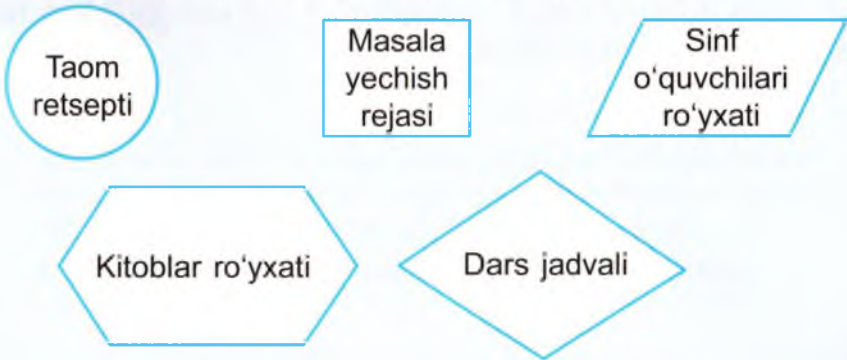
69	97	14	10	96	77	65	100

3. Algoritm bajarilgandan so'ng yulduzchalardagi sonlardan nima hosil bo'ladi.

4. Algoritmga ega bo'lgan shakllarni bo'yang.

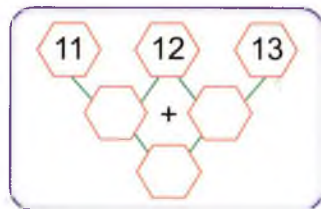
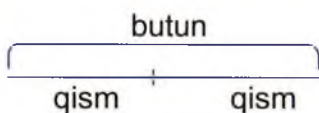

5. To'la va bo'sh stakanlar navbat bilan joylashsin. Faqat bitta stakanni qo'lga olishga ruxsat beriladi.

77. Sodda masalalar

Masala uchun sxema

Masalani yechish rejasi algoritm deyiladi.

- 1) berilganlarni aniqlash;
- 2) masalaga savol tanlash;
- 3) ifoda tuzish;
- 4) uning qiymatini hisoblash;
- 5) javobini yozish.

1. 88 ta yangi o'qish darsligidan 30 tasi keltirildi. Yana nechta kitob keltirilishi kerak?

Keltirildi	Qoldi

2. Sayohatga 36 nafar o'quvchi borishi kerak edi. 24 nafar o'quvchining ota-onasi chiptaga pul to'ladi. Yana nechta ota-ona pul to'lashi kerak?

Toladi	Qoldi

3. Taqqoslang.

$20 + 34$	\square	44	$25 + 70$	\square	$70 + 23$
$17 + 22$	\square	40	$33 + 66$	\square	$22 + 77$

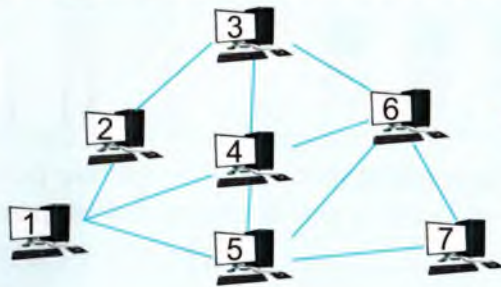

4. Xatjild ustidagi ifodaning javobi yozilgan pochta qutisiga tushishi kerak. Barcha qutilarga o'z konvertlarini soling.

$(16 + 43) - 27$	$45 + (95 - 84)$	$18 - (93 - 81)$	$(32 + 47) - 61$	$(36 - 24) + 72$
------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

5. Qog'ozdan qalamni uzmagun hamda bitta chiziq ustidan ikkinchi marta o'tmagan holda havorang chiziqlar ustidan chizib boring. Yo'lingizda qaysi raqamli kompyuterdan o'tgan bo'lsangiz, shu raqamlarni tartib bilan yozing.

Mundarija

75. Masalaning tarkibi.....	4
76. Masalani yechish algoritmi.....	6
77. Sodda masalalar.....	8
78. Masala shartining berilish usullari.....	10
79. Masalalar yechish.....	12
80. Butunni topishga doir masalalar.....	14
81. Butunni topishga doir masalalar.....	16
82. Butunni topishga doir masalalar.....	18
83. Qismlarni topishga doir masalalar.....	20
84. Qismlarni topishga doir masalalar.....	22
85. Masalalar yechish.....	24
86. Sonni orttirish va kamaytirishga doir masalalar.....	26
87. Sonni orttirish va kamaytirishga doir masalalar.....	28
88. Sonni orttirish va kamaytirishga doir masalalar.....	30
89. Sonni orttirish va kamaytirishga doir masalalar.....	32
90. Taqqoslashga doir masalalar.....	34
91. Taqqoslashga doir masalalar.....	36
92. Taqqoslashga doir masalalar.....	38
93. Taqqoslashga doir masalalar.....	40
94. Murakkab masalalar yechish.....	42
95. Shartni yetishmayotgan ma'lumotlar bilan to'ldirish.....	44
96. Nostandart masalalar.....	46
97. Ikki amalli masalalar yechish.....	48
98. Murakkab masalalar.....	50

99. Uzunlik. Santimetr.....	52
100. Kesmalarni o'lchash.....	54
101. Santimetr. Detsimetr.....	56
102. Detsimetr bilan santimetr orasidagi o'zaro bog'lanishi.....	58
103. Masalalar yechish.....	60
104. Massa va massa birliklari.....	62
105. Massa va massa birliklari.....	64
106. Hajm va hajm birliklari.....	66
107. Hajm va hajm birliklari.....	68
108. Kattaliklar: uzunlik, massa, hajm.....	70
109. Kattaliklar va ularning xossalari.....	72
110. Kattaliklar va ularning xossalari.....	74
111. Masalalar yechish.....	76

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

1-sinf matematika III qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT qilib beriladi.**

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.